

Ομιλία Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού
κατά την Δοξολογία της 198^{ης} Επετείου
της Ηρωικής Εξόδου του Μεσολογγίου.

Κυριακή Βαΐων 28 Απριλίου 2024

Για άλλη μια φορά η Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, όπως έχει καταγραφεί στην καρδιά κάθε Έλληνα και Φιλέλληνα, μας συγκέντρωσε με την χάρη του Πανάγαθου Θεού, για να τιμήσουμε όσους με την αυτοθυσία τους πότισαν το δένδρο της Λευτεριάς.

Το χάραμα πήραμε του ήλιου το δρόμο, από κάθε άκρη της ελληνικής γης για να προσκυνήσουμε τούτα τα αγιασμένα χώματα, γιατί σε τούτο εδώ το Αλωνάκι άστραψε πιο δυνατά και πιο ξάστερα το οικουμενικό πνεύμα του '21, η ιστορία του είναι γραμμένη με αίμα και με φλόγα απ' την πιο καθαρή και υψηλή πνοή, που ο Θεός έχει φυσήξει σε ανθρώπινα στήθη.

Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι εισήλθαν με γυμνό σπαθί στη σφαίρα των θρύλων της Ιστορίας. Μια μέρα σαν σήμερα, 10 Απριλίου του 1826, οι Μεσολογγίτες επιχειρούν την ηρωική Έξοδο. Οι πολιορκημένοι στο Μεσολόγγι αμύνονται ολομόναχοι, ο Εμφύλιος Πόλεμος μαίνεται και ο κλοιός του Ιμπραήμ, του Κιουταχή και της πείνας ολοένα και στενεύει ... Έπειτα από ένα χρόνο πολιορκίας από τα Τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα, η κατάσταση είναι δραματική: «Λαλεί

πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει. Τα μάτια η πείνα εμαύρισε». Το Μεσολόγγι λιμοκτονεί, αλλά δεν παραδίδεται! Οι Μεσολογγίτες ασφυκτιούν. Μια είναι η λύση, η ηρωική Έξοδος! Αποφασίζουν την απεγνωσμένη έξοδο, Σάββατο του Λαζάρου. «Δρόμο να σχίσουν τα σπαθιά, κι ελεύθεροι να μείνουν»...

Ο ποιητής Αριστοτέλης Βαλαωρίτης θα σημειώσει. «... το Μεσολόγγι, σκέλεθρο, γυμνό, ξεσαρκωμένο, δεν παραδίδει τ' άρματα, δεν γέρνει το κεφάλι, Το ράσο του Δεσπότη του φορεί για σάβανό του και θάβεται ολοζώντανο ...!».

Βασικός εμπνευστής και καθοδηγητής της πολυθρύλητης Εξόδου ο Επίσκοπος Ρωγών Ιωσήφ. Μορφή επιβλητική και συνάμα ασκητική, φιλόθεος και φιλόπατρης, έχαιρε βαθύτατου σεβασμού. Μυημένος στη Φιλική Εταιρεία, αναδείχθηκε ηγετική φυσιογνωμία της δεύτερης πολιορκίας. Περιδιάβαινε καθημερινά τα τείχη, εμπύχωνε τους αγωνιστές, πολεμούσε στην «ντάπια» και περιέθαλπε τους τραυματίες, συμμετείχε έμπρακτα στο μαρτύριο της πείνας και της ένδειας. Και όταν ο εχθρός κάνει νέες προτάσεις δελεαστικές για παράδοση, η απάντηση του Ιεράρχη είναι αφοπλιστική: «θάνατος με τα όπλα εις χείρας». Λίγες ώρες πριν την ηρωική Έξοδο τέλεσε την τελευταία Θεία Λειτουργία στο Ναό του Αγίου Παντελεήμονα και κοινώνησε τους προμάχους. Ο Ελβετός φιλέλληνας Ιωάννης Μάγερ θα γράψει

χαρακτηριστικά στα Ελληνικά Χρονικά: «Από το ρακένδυτο πετραχήλι του κρέμονται οι ψυχές όλων των πολιορκημένων».

Είναι αναμφισβήτητη αλήθεια ότι οι κληρικοί όλων των βαθμίδων είχαν ενεργό πολιτική δράση στον απελευθερωτικό αγώνα. Μοίραζαν μαζί με το μπαρούτι και το αντίδωρο, σκόρπιζαν πίστη και ελπίδα. Τα πύρινα λόγια τους γινόντουσαν βάλαμο στις «λαβωμένες καρδιές των». Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι ορκίστηκαν με υψωμένα τα γυμνωμένα σπαθιά τους ενώπιον Θεού και ανθρώπων «Ελευθερία ή θάνατος». Ήταν το ξέσπασμα μιας θείας επιταγής, η κραυγή αυτή έβγαινε από τον πόνο, την δυστυχία και το πυκνό σκοτάδι της μακρόχρονης σκλαβιάς. Το θρησκευτικό υπόβαθρο της ηρωικής απόφασης για την Έξοδο είναι αυτονόητο, εν ονόματι της Αγίας Τριάδος οδηγήθηκαν στην αυτοθυσία.

Όσο και αν περνούν τα χρόνια αυτή η γιορτή μας αναβαπτίζει για άλλη μια φορά στην κολυμπήθρα της εθνικής υπερηφάνειας, στέκεται σαν μαγικό αστέρι και μας δείχνει το δρόμο του χρέους μας προς την πατρίδα, μας εμπνέει το ιδανικό της ελευθερίας και μας θυμίζει τη λύτρωση από τα δεσμά της σκλαβιάς. Ολόκληρη η ανθρωπότητα είναι αυτή τη στιγμή, ένα πολιορκημένο Μεσολόγγι λόγω των αλόγιστων και εγωιστικών αποφάσεων μας, της ηθικής παρακμής και της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σήμερα

που η νομιμότητα εκνευρίζει, η παρανομία φοβίζει και η ανομία γεμίζει αισιοδοξία, στην εποχή των ιδεολογικών εκπτώσεων, στη εποχή που το αυθεντικό αναμετράται με το ψεύτικο και χάνει, έχουμε ανάγκη από την ιστορία, την παράδοση, την ελπιδοφόρα εμπιστοσύνη στην αγάπη του Δημιουργού. Το Μεσολόγγι μας δείχνει το φως και το δρόμο της εξόδου.

Ο εθνικός μας ποιητής, Διονύσιος Σολωμός, εμπνεόμενος από τους Ελεύθερους Πολιορκημένους, υπέδειξε πρώτος αυτόν τον λυτρωτικό δρόμο. Αδέλφωσε με ένα εξαίσιο ποιητικό λυρισμό την ελευθερία με την θρησκεία:

*«η Θρησκεία μ' ένα σταυρό / και το δάκτυλο
κινώντας όπου ανεί τον ουρανό / σ' αυτό /εφώναξε το
χώμα / στάσου ολόρθη, Ελευθεριά· / και φιλώντας την
το στόμα / μπαίνει μες στην εκκλησιά».*

Μέσα από αυτή τη σύζευξη και αν χρειαστεί να μείνουμε μόνοι μας, δεν φοβόμαστε, μόνοι με τα σύμβολά μας, τις αξίες και τα ιδανικά μας, ενωμένοι και αγαπημένοι με τα βουνά μας , με τα λουλούδια μας, με τα λιθάρια μας, με τη φτώχεια μας, με τα φαρμάκια μας και τα αίματά μας, τα αίματα των πατεράδων μας και των αδελφιών μας, τα δικά μας αίματα, μόνο Έλληνες και χριστιανοί τίποτες άλλο. Και αν γίνει έτσι και αγαπηθεί η πατρίδα με πίστη και όσο της πρέπει τότε δεν θα πάψει ποτέ να θαμπώνει μάτια, να σκλαβώνει καρδιές και να λυγίζει γόνατα! Αν γίνει

έτσι μπορούμε να επαναλαμβάνουμε με δίκαια
καύχηση στις δύσκολες εθνικές μας περιστάσεις τα
λόγια του Κωστή Παλαμά: «Αθάνατο Μεσολόγγι
Κρατάς τ'άγια λείψανα μιας πίστης και τη χρυσή τη
βούλα της φυλής», κανείς δεν μπορεί να σου τη σβήσει
ή να θαμπώσει τη λάμψη εκείνης της θείας σου αυγής.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ! Είσαι ο οδηγός μας και ο
εμπνευστής μας!